КАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Силабус навчальної дисципліни

Історія літературознавчих вчень і аналіз художнього тексту

1. Загальна інформація			
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)		
Спеціалізація	Українська мова і література		
Освітня програма	Середня освіта (українська мова і література)		
Рівень вищої освіти	*магістр*		
Мова навчання	українська		
Форма здобуття освіти	денна		
Статус навчальної дисципліни	*обов'язкова*		
Курс (рік навчання)	1		
Семестр	денна — 1		
Обсяг навчальної дисципліни	*денна — 3 кред. ECTS, 90 годин*		
Розподіл за видами занять та годинами навчання	**види**	денна форма	заочна форма
	лекції	12	—
	практичні заняття / семінарські заняття	18	—
	лабораторні заняття		—
	самостійна робота	60	—
Форма підсумкового контролю	*залік*		

Кафедра	Кафедра української літератури
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	+380 (67) 598 02 26
E-mail викладача	roman.pikhmanets@cnu.edu.ua
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/68a95c359b05077addc3
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу; можливі консультації через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: Метою курсу є системне вивчення історії літературознавчих учень та різних методик аналізу художніх текстів, застосування конкретних літературознавчих концепцій для інтерпретації творчості українських письменників, визначення найбільш ефективних та релевантних літературознавчих методів аналізу для конкретного тексту та визначених завдань. Основні завдання курсу скеровані на формування компетентностей аналізу основних літературознавчих шкіл, теорій, методів в їх історично-генетичній послідовності, наголошенні їх спадкових і новаторських рис. Особлива увага звернена на ті здобутки літературознавства, які не втратили свої актуальності й наукової цінності в наш час. За підсумками вивчення курсу студент повинен знати: - основні літературознавчі школи, теорії, методи в їх історично-генетичній послідовності; - наукову спадщину визначних літературознавців від античності до сучасності, їх основні літературно-критичні праці; - зміст основних теоретичних понять, їх співвідношення; - основні дискусійні питання літературознавчої науки. Студент повинен вміти: - аналізувати той чи інший художній твір під заданим кутом зору; - використовуючи теоретичні знання, отримані при вивченні курсу; - інтерпретувати конкретний твір художньої літератури з позиції різних літературознавчих шкіл, теорій та методів; - виробити власну думку про наукову, художню, історичну та естетичну цінність твору художньої літератури, не боячись полемізувати з думкою дослідників; - використовувати набутий досвід для аналізу художніх текстів в ЗЗСО.

3. Тематика навчальної дисципліни

Тема 1. Основи академічної доброчесності
1. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті.
2. Цінності, принципи і правила академічної доброчесності
3. Новий Закон про академічну доброчесність

Тема 2. Становлення літературознавства як науки. 1. Зародження літературно-критичної думки. 2. Особливості розвитку літературознавчих ідей на різних етапах культурно-історичного розвитку (античність, середні віки, Відродження, класицизм, просвітництво). 3. Літературознавство як самостійна наукова дисципліна і формування літературознавчих шкіл у Європі та в Україні. 4. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.
Тема 3. Академічне літературознавство. 1. Літературознавча школа і методологія. 2. Філологічний, біографічний, культурно-історичний та порівняльно-історичний (компаративістика) методи дослідження та їх евристичний потенціал для аналізу художнього тексту. 3. Становлення психологічного напрямку в європейському літературознавстві. 4. Особливості психологічного напрямку в українському літературознавстві. 5. Психоаналіз і літературознавство. 6. Перспективи аналізу художнього тексту засобами психологічного аналізу. 7. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.
Тема 4. Основи наратології. 1. Генеза наратології. 2. Концепція структури оповіді В. Проппа. 3. Оповідний дискурс Ж. Жанетта. 4. «П'ять кодів» для репродукції оповіді (Р. Барт). 5. Особливості наративної інтерпретації. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.
Тема 5. Міфологічна школа та її здобутки. 1. Методологічні принципи, пов'язані з теорією міфу: порівняльне вивчення міфології, функціональна школа в міфології, соціологічна школа, символічна теорія міфу. 2. Неоміфологізм і міфологічна критика. 3. Міфологічні засади художнього мислення. 4. Особливості аналізу міфологізму художнього тексту. 5. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.
Тема 6. Інтертекстуальність у сучасній літературознавчій практиці. 1. Наукові джерела теорії інтертекстуальності. 2. Сутність інтертекстуальності та її головні види. 3. Особливості «цитатного» мислення на різних етапах еволюції художньої свідомості. 4. Постструктуралізм та інтертекстуальність. 5. Інтертекстуальний аналіз художнього тексту. 6. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.
Тема 7. Новітні методології, пов'язані з вивченням змістовно-концептуальних аспектів художніх явищ та їх евристичний потенціал для аналізу літературного тексту. 1. Феноменологічна теорія і критика. 2. Літературна герменевтика. Екзистенціалістська модель в теорії літератури. 3. Школа рецептивної естетики. 4. Постколоніальна критика і теорія. 5. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.

<table>
<tr><td colspan="3">Тема 8. Новітні методології, пов'язані з вивченням формальних аспектів художніх явищ та їх евристичний потенціал для аналізу художнього тексту.
1. Формальний метод.
2. Празьке лінгвістичне коло науковців.
3. Структуралізм і семіотика.
4. Постструктуралізм і деконструктивізм.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Тема 9. Гендерні дослідження в літературознавстві.
1. Становлення гендерних студій у літературознавстві.
2. Категорії і термінологія гендерного літературознавства.
3. Феміністична теорія і критика.
4. Категорія маскулінності в літературознавстві.
5. Аналіз художнього тексту крізь призму гендерних досліджень.
6. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.</td></tr>
<tr><td colspan="3">4. Система оцінювання навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</td><td colspan="2">Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://cfund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Вага оцінювання форм поточного контролю</td><td>лекції</td><td>0</td></tr>
<tr><td>практичні / семінарські</td><td>40</td></tr>
<tr><td>лабораторні</td><td></td></tr>
<tr><td>індивідуальне завдання</td><td></td></tr>
<tr><td>колоквіум</td><td></td></tr>
<tr><td>самостійна робота</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Вага оцінювання форм підсумкового контролю</td><td>залік</td><td>30</td></tr>
</table>

5. Політика навчальної дисципліни
Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника: • Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf) • Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf) • Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf) • Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)
Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).
Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).
6. Рекомендована література
Основна література
Про академічну доброчесність: Закон України. Відомості Верховної Ради України від 7. 04. 2026.

Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів: Літопис, 1996.
Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Автор-укладач Ю. І. Ковалів. Київ, 2007.
Горбач Н. Я. Методологічні засади сучасних гуманітарних досліджень. Львів, 2007.
Ковалів Ю. Абетка дисертанта. Методологічні принципи написання дисертації. Київ, 2009.
Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. Київ, 2003.
Піхманець Р. Організаційні принципи художньої свідомості Марка Черемшини. У задзеркаллі художнього світу Марка Черемшини. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2025. С. 100 – 126.
Піхманець Р. Цюрихські метаморфози Михайла Драгоманова, або історія одного задуму. Івано-Франківськ: Мвсто НВ, 2023. 924 с.
Система сучасних методологій [Текст]: хрестоматія. т. 2. відп. ред. А.Фурман. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 344 с.
Піхманець Р.В. Листи Василя Стефаника як джерело вивчення його життя і творчості. Василь Стефаник: інтерпретації. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2023. С. 367–400 (співавторство).
Додаткова література
Літературознавчий словник-довідник / Укл. Р.Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ, 1997.
Система сучасних методологій [Текст]: хрестоматія. т. 2. відп. ред. А.Фурман. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 344 с.
Піхманець Р. Психологія художньої творчості: Теоретичні та методологічні аспекти. Київ: Наукова думка, 1991. 164 с.
Література. Теорія. Методологія /Упор. і наук. редакція Данути Уліцької; пер. з польської Сергія Яковенка. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська Академія", 2006.
Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Київ, 2005.
Адорно Т. Теорія естетики / Пер. з нім. П. Таращук. Київ: Видавництво Соломії Павличко „Основи", 2002. 518 с.
Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / пер. з англ. О. Погинайко; наук.ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з фр. В. Ховхун. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.
Бовсунівська Т.В. Когнітивна жанрологія та поетика: Монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 180 с.
Гадамер Г.- Ґ. Герменевтика і поетика. Вибрані твори. Київ: Юніверс, 2001. 288 с.
Гнатюк М. Літературознавчі концепції в Україні другої половини XIX – початку XX ст. Львів, 2002.
Літературознавча рецепція і компаративний дискурс. Тернопіль, 2004.
Літературна компаративістика. Тернопіль, 2002.
Астрахан Н. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми : навчальний посібник. Київ, 2021. 296 с.
Мазур М. Історико-філософська інтерпретація архетипів особистості як символічних образів колективного безсвідомого в рецептивному полі психоаналітичних поглядів Карла Ґустава Юнга. Грані. 2020. № 9. С. 40-64.

Черниш А. Психоаналітичний дискурс в українській літературі: витоки становлення. Philological science and education: transformation and development vectors: Collective monograph. Vol. 2. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. 422 p. P. 318-337.
Галич О. А. Історія літературознавства : підручник для студ. вищ. навч. закл.; голов. ред. А. С. Мнишенко. Київ : Либідь, 2013. 392 с.
Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики : навч. посіб. К. : Академія, 2010. 520 с. (Серія «Альма-матер»).
Климишин І. Основи формальної логіки. Івано-Франківськ, 2006.
Стеченко Д. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ, 2007.
Додаткові електронні ресурси
Відкриті архіви електронних ресурсів КНУВС - https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/22

Детальна інформація щодо навчальної дисципліни висвітлена у робоча програма навчальної дисципліни https://cqa.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2026/09/a4-op-so-ukr-mova-i-lit-mag-2026.pdf

Викладач **Піхманець Роман Володимирович**